

Queixa efectuada pels secretaris generals de CCOO i d'UGT de Catalunya en relació amb el programa *El matí de Catalunya Ràdio***Fets**

1. En data 16 de maig de 2012 va tenir entrada al Consell de l'Audiovisual de Catalunya una queixa (núm. 29/2012) dels secretaris generals de CCOO i d'UGT de Catalunya en relació amb el programa *El matí de Catalunya Ràdio* en què manifesten que «[...] pel que fa a la vaga del 29 de setembre de 2010, la línia editorial del programa se centrava en la preocupació sobre si l'Administració garantiria a la ciutadania el seu "dret al treball" i no se'ns va convidar als sindicats convocants a explicar les raons de la vaga [...]. La direcció del programa va pensar que era molt millor que els sindicats féssim, el dia 30 de setembre, una valoració de la vaga de la qual mai vam poder informar.

Respecte al passat 29 de març, el programa ens va convidar a una tertúlia sobre la vaga general el mateix matí de la vaga, de manera que, de nou, se'ns va impedir explicar les raons de la mobilització –una reforma laboral del PP prou greu– perquè els ciutadans decidissin si participar o no en la vaga de manera informada. [...]».

En la mateixa queixa, els secretaris generals de CCOO i d'UGT de Catalunya fan referència a l'edició del dia 2 de maig de 2012 del programa *El matí de Catalunya Ràdio*, emès pel prestador de servei públic de ràdio Catalunya Ràdio, SRG, SA. Tots dos secretaris generals qualifiquen d'"insult" i d'"injúria" les opinions que s'hi van emetre sobre els sindicats. En concret, es queixen de les afirmacions d'una de les persones tertulianes, que va dir, entre d'altres, que la UGT i CCOO "som una 'panda de paramafiosos' i que 'hem cobrat per uns cursos de formació' que mai hem fet". Hi afegixen que aquestes paraules "no van alterar ni el presentador i director del programa, Manel Fuentes, ni la resta de tertulians".

Per aquests motius, demanen al Consell que vetlli perquè "el ventall d'opinions polítiques i socials del nostre país es respecti i es traslladi al programa informatiu de referència a la nostra ràdio pública", que "no tornin a produir-se insults i acusacions com els abans esmentats" i que "Catalunya Ràdio no doni veu a tertulians que no estiguin a l'altura de la ràdio de Catalunya".

2. Pel que fa a la qüestió relativa a les entrevistes als representants de les organitzacions sindicals al programa *El matí de Catalunya Ràdio*, el Consell va trametre, el 15 de juny de 2012 (reg. de sortida núm. 252/2012), a Catalunya Ràdio, SRG, SA un escrit en què se sol·licitava la relació d'entrevistes realitzades entre els dies 16 i 29 de març de 2012 al programa *El matí de Catalunya Ràdio* a representants de les organitzacions sindicals.

El director de Catalunya Ràdio, SRG, SA, va respondre la sol·licitud del Consell en data 20 de setembre de 2012 (reg. d'entrada núm. 1155/2012) indicant que "[...] l'esmentat programa va organitzar una taula rodona el dijous 29 de març en què van participar, entre d'altres persones, la Sra. Dolors Llobet, secretària de Comunicació i portaveu de CCOO a Catalunya, i el Sr. Camil Ros, secretari de Política Sindical de la UGT a Catalunya. Així mateix, l'endemà, el divendres 30 de març, el programa va entrevistar Cándido Méndez, secretari general de la UGT. [...]".

En el mateix escrit es manifesta que "[...] Complementàriament, el programa *El matí de Catalunya Ràdio* va seguir en el seu fragment informatiu tant la informació de la

convocatòria de vaga com de la jornada de vaga, amb les declaracions dels principals protagonistes, com és habitual en les seves informacions [...]”.

3. Quant al discurs sobre els sindicats en la tertúlia d'actualitat del programa *El matí de Catalunya Ràdio*, l'Àrea de Continguts del Consell ha elaborat l'Informe 65/2012, de 4 de juny. En aquest informe s'analitza la tertúlia de l'edició del programa esmentat del 2 de maig de 2012. L'horari de la secció és de 8.30 a 9.45 h. Els tertulians que participen en l'edició analitzada són Salvador Cardús, Joan B. Culla, Joan Majó i Manuel Milián Mestre. En l'edició objecte de l'informe de l'Àrea de Continguts es parla de la nacionalització de Red Eléctrica, les protestes del Primer de Maig i les protestes contra els peatges, entre d'altres. El tema dels sindicats apareix en el context dels comentaris referits a les manifestacions del Primer de Maig.

Del resultat de les mostres analitzades en l'Informe 65/2012, se'n conclou que “[...] l'anàlisi dels fragments referits als sindicats posa de manifest que els quatre tertulians es mostren crítics amb el discurs d'aquestes organitzacions. El qualifiquen de ‘demagògic’ i ‘simple’. [...]”.

A més, en l'Informe de l'Àrea de Continguts també es constata que “[...] El tertulià Manuel Milián Mestre afirma que els sindicats són una “panda de paramafiosos” (9.01 h) i que “han rebut diners per fer formació i no l'han feta” (9.08 h)”; així mateix, es constata que “[...] el presentador Manel Fuentes replica i qüestiona les afirmacions de Manuel Milián Mestre en diverses ocasions”.

4. Vist l'Informe de l'Àrea Jurídica del Consell.

Consideracions jurídiques

1. L'Àrea Jurídica del Consell ha realitzat, en l'Informe 19V/2012, l'anàlisi jurídica de la qüestió relativa a les entrevistes als sindicats en relació amb les convocatòries de vaga, així com de les transcripcions dels fragments sobre el discurs dels sindicats de l'edició del 2 de maig de la tertúlia d'actualitat del programa *El matí de Catalunya Ràdio*.

Pel que fa a la qüestió relativa a les entrevistes als representants de les organitzacions sindicals al programa *El matí de Catalunya Ràdio*, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 26 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA), “la missió principal del servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat és oferir a tots els ciutadans de Catalunya [...] l'accés a una informació veraç, objectiva i equilibrada, a les més àmplies i diverses expressions socials i culturals [...]”. En aquest sentit, entre les missions específiques de servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat hi figura, en la lletra b de l'apartat 3 de l'article 26, “la transmissió d'una informació veraç, objectiva i equilibrada, respectuosa amb el pluralisme polític, social i cultural [...]”.

De la resposta efectuada pel director de Catalunya Ràdio, SRG, SA, es constata que durant el període requerit pel Consell (16 a 29 de març de 2012), els representants dels sindicats UGT i CCOO a Catalunya van ser presents en una taula rodona organitzada pel programa *El matí de Catalunya Ràdio* el mateix dia de la vaga (29 de març). L'endemà de la vaga, en el programa esmentat es va entrevistar Cándido Méndez, secretari general de la UGT.

D'acord amb tot el que s'ha exposat, s'observa que en els dies anteriors a la vaga del dia 29 de març, el programa *El matí de Catalunya Ràdio* no va donar veu a les organitzacions sindicals per tal que aquestes, atès l'esdeveniment de gran transcendència social i política, poguessin exposar-hi els seus raonaments i plantejaments en relació amb la mobilització convocada, cosa que impossibilita de formar-se una opinió pública lliure i fonamentada

sobre aquests plantejaments, així com un debat en democràcia amb la participació dels principals agents implicats.

2. D'altra banda, l'anàlisi jurídica dels fragments sobre el discurs dels sindicats objecte de l'Informe 65/2012 de l'Àrea de Continguts s'ha de realitzar tenint en compte les previsions relatives al dret a l'honor que recull la normativa audiovisual –la Llei de l'Estat 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual (LGCA), i la LCA–, així com la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil al dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar, i a la pròpia imatge.

Com s'ha esmentat anteriorment, en la mostra analitzada per l'Informe 65/2012 es constata com el «[...] tertulià Manuel Milián Mestre afirma que els sindicats són una 'panda de paramafiosos' (9.01 h) i que "han rebut diners per fer formació i no l'han feta' (9.08 h)". A banda de les manifestacions realitzades pel tertulià envers els dos sindicats, també es constata en el mateix Informe com el presentador del programa "[...] replica i qüestiona les afirmacions [...]" del tertulià "[...] en diverses ocasions [...]».

La normativa audiovisual preveu la protecció a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge com un dels principis bàsics de la regulació dels continguts audiovisuals. En aquest sentit, l'apartat 4 de l'article 4 de la LGCA estableix que "la comunicació audiovisual ha de respectar l'honor, la intimitat i la pròpia imatge de les persones [...]". Per la seva banda, l'article 8 de la LCA disposa que "la prestació de serveis de comunicació audiovisual s'ha de basar en el respecte i la protecció dels principis, els valors i els drets fonamentals que reconeix la Constitució espanyola, en especial el dret a l'honor, el dret a la intimitat i el dret a la pròpia imatge. Aquest límit s'aplica tant als subjectes individuals com als grups socials dotats o no de personalitat" i la lletra d de l'article 80 de la mateixa LCA especifica que els continguts audiovisuals han de respectar els "[...] drets de les persones reconeguts per la Constitució espanyola, d'una manera particular els drets fonamentals a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge. [...]".

Pel que fa a aquesta qüestió, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya, d'acord amb les lletres a i f de l'article 115 de la LCA, té, entre d'altres, les funcions de vetllar pel respecte dels drets i de les llibertats en l'àmbit de la comunicació audiovisual, i de garantir el compliment de les obligacions dels prestadors de serveis de comunicació audiovisual derivades del que estableixen aquesta llei i les altres disposicions aplicables.

Si bé la normativa audiovisual recull la protecció del dret a l'honor com un principi general, el respecte del qual ha d'ésser vetllat pel Consell (lletra a de l'article 115 de la LCA), l'exercici efectiu per protegir-lo, en aquest cas, de les possibles ingerències que les manifestacions efectuades pel tertulià del programa *El matí de Catalunya Ràdio* hagin pogut ocasionar en l'honor i en la imatge dels sindicats afectats, s'ha d'articular mitjançant els mecanismes que preveu la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig. La tutela judicial efectiva davant les possibles intromissions il·legítimes al dret a l'honor a què es refereix la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, es pot obtenir –apartat 1 de l'article 9– per les vies processals ordinàries, així com pel procediment que preveu l'apartat 2 de l'article 53 de la Constitució.

D'acord amb l'anterior, en cas que les organitzacions sindicals afectades considerin que les manifestacions efectuades pel tertulià en l'edició del 2 de maig de 2012 de la secció "Tertúlia d'actualitat" del programa *El matí de Catalunya Ràdio* hagin pogut atemptar contra el seu honor, aquestes organitzacions, com a titulars d'aquest dret, poden exercitar els mecanismes de protecció que preveu la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta els següents

ACORDS

1. Recordar al prestador de serveis Catalunya Ràdio, SRG, SA, que el programa *El matí de Catalunya Ràdio* ha de donar veu, en els termes que estableixen l'apartat 1 de l'article 26 i la lletra b de l'apartat 3 de l'article 26 de la LCA, a les organitzacions sindicals més representatives de Catalunya per tal que puguin exposar-hi els seus raonaments i plantejaments en relació amb esdeveniments de gran transcendència social i política amb una antelació suficient perquè l'audiència pugui formar-se una opinió raonada sobre aquests plantejaments.
2. Recordar al prestador de serveis Catalunya Ràdio, SRG, SA, que, per tal d'evitar possibles col·lisions amb els principis bàsics dels continguts audiovisuals, cal extremar la cura en el compliment de les regles essencials del debat propi d'un sistema democràtic, garantint especialment els principis de respecte i tolerància en els comentaris i en les expressions que es manifestin en els continguts que es difonen.
3. Notificar aquest Acord a Catalunya Ràdio, SRG, SA i als sindicats CCOO i UGT de Catalunya.

Barcelona, 17 d'octubre de 2012

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera i Bellés
Conseller secretari